

Vraagt prijzen bij
H. Nienhuis, Leens

20 meter

dubbel gegalvaniseerd

ORSUS Waslijndraad

met handige draadspanner
totaal 2.25.

Straatsma - Ulrum

Koopt nu de nieuwe

SOLEX 1960

Uit voorraad leverbaar.

Solex-, Rap- en Puch Service-
Station

Fa. WEBER, Leens

Tel. 74

LAUWERSOOG - mei 1981. Open Dag Lauwersoog. Een schip van de Nederlandse Marine in de haven trekt altijd veel belangstelling. Zeker als je ook nog aan boord mag...

eiken.
Ceta-flex houtlijm
Wasbijs, Velpon, Snelpon,
Plasticlijm, Buienbijs,
Fa. L. Vast, Tel 23, Leens

VOETEN ?

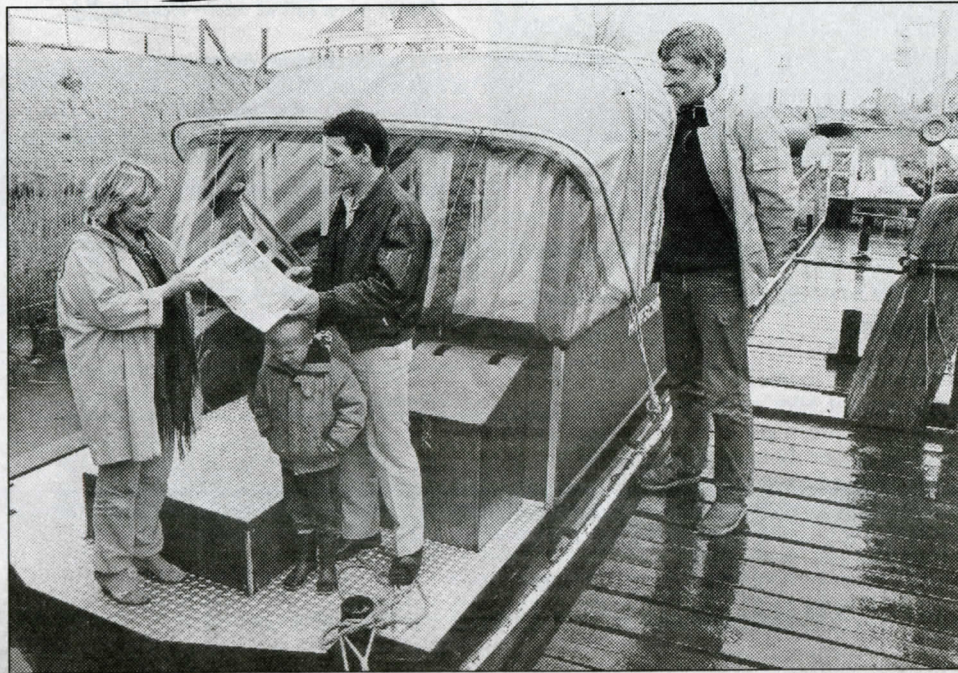
U moet ze alle dagen gebruiken.
verzorg ze goed, neemt proef
met een **GREDO RECORD**,
Eelt- en Likdoornschaaf,
pijnlijk, gevaarloos, onovertref-
baar. Met daarbij een potje Seba
Voetbalsum en U heeft geen ver-
moeide en pijnlijke voeten meer.
Vraagt inlichtingen, gratis be-
handeling, volgens afspraak (ook
aan huis).

Alleenverkoop J. Ph. v. d. RIJNST,

Kapper, Wilhelminastr. 12.

LEENS

Tel. 91

ZOUTKAMP - april 1983. Hij kwam, werd heel populair en verdween weer. De huifboot, hier van het bedrijf Huneman, was een echt fenomeen in de Groninger maren. Wat past daar meer bij dan de uitreiking van de Vakantiekrant van De Hogelandster.

LAUWERSMEER - april 1993. Commissaris der Koningin in Groningen, de heer H. Vonhoff pakt een landhuis uit. Hiermee is de opening van het vakantiedorp Suyderoogh een feit geworden.

Dat is mien laand mien Hogelaand

Ik zulf kom oet Lains, mit de Wier en Diekstil, Verhildersum, d' iesboan en Stört

Een wandel-en fietsroute gemaakt voor het Marnegebied naar aanleiding van de teksten van de liedjes van Ede Staal die in Leens gewoond heeft. Samengesteld door Auginus Slijter en Henk Bolt

Startplaats parkeerterrein bij de Borg Verhildersum

U gaat vanaf het parkeerterrein linksaf richting de Wierde.

Iesboan

Op de Wierde rechtsaf. Midden op de Wierde naast de camping is de 'iesboan' (ijsbaan) van Leens.

U rijdt rechtdoor en op no. 6 aan de rechterkant vindt u de woning waar Ede Staal zijn jeugd doorbracht. Vanaf zijn woonhuis recht door tot aan Hotel Mercurius (tegenwoordig Buffet Buffet). Voor Mercurius aan de rechterkant het geboortehuis van de bekende schilder-graficus Hendrik Werkman met op de stoep het prachtige monument voor Werkman gemaakt door Ben Joosten.

''t Is 'n olde bakkerij''

Naast de Petruskerk (bezoek eens een orgelconcert op zaterdagavond) rechts het woonhuis van zien opa bakker Oortman.

Lagere school

Doorgaan. Aan rechterkant de bibliotheek, vroeger de lagere school van Ede Staal. Zijn moeder was daar schooljuf. Eind Zr. Westerhofstraat linksaf en al maar rechtdoor tot het fietspad naar Stört.

'n Doevetil

Over het bruggetje linksaf (let op de mooie oude duiventil voorlangs de Borg (Börg) Verhildersum.

Börg

Deze borg met zijn prachtige ingerichte stijl-kamers moet u gaan bezichtigen. Het Schathoes als Restaurant. Het Koetshuis als tentoonstellingsruimte. De tuinen schitterend aangelegd en niet te vergeten de prachtige beelden (vrouwenfiguren van Eddy Roos). Hier moet u 2 uur voor uittrekken. Het restaurant ontvangt u graag. Hebt u nu geen tijd, kom dan later eens terug. U rijdt door over een bruggetje en langs de mooie dierenweide komt u weer op het parkeerterrein (4,8 km).

Nu kunt u stoppen en later het tweede gedeelte vervolgen of in één keer doorgaan.

TWEEDE GEDEELTE

U gaat nu vanaf de parkeerplaats rechtsaf en links aanhouden tot de tunnel onder de snelweg door en links aanhouden.

't Is de weg van Lains noar Klooster, en deur de Westpolder langs de diek.

Aan het eind van deze weg komt u op Grijs-sloot. Hier gaat u rechtsaf en na ± 200 meter linksaf op het fietspad naar Kloosterburen. Over het hooghoutje links af langs het water. Aan het eind van dit fietspad vind u een kano-bedrijf. Dit was vroeger café 't Oelenust

Vierhuizen voorbij de kerk, kerkhof, camping en manege rechtsaf fietspad naar Zoutkamp. Een speciaal fietspad over het erf van boerderij Beusum tussen de koeien door richting boerderij Panser. Dit is het oude kerkepad van vroeger.

Over het erf van boerderij Panser naar Zoutkamp, bij de kruising linksaf naar Zoutkamp. Over de snelweg en rechtsaf. **Let op het verkeer en op het mooie nieuwe bedrijf van Heiploeg en z'n mooie waddenpanorama als tuin.**

Zoutkamp

*Genoat... Genoat... zo klonk t vrouger in de stroaten
k Zai hom nog rieden met zien widge jasje*

In Zoutkamp over de brug recht door voorlangs de woningen tot de haven. Hier kunt u als u wilt wel een aantal uren rondlopen om alles te zien: Zeedijk, sluizen, Korte en Lange Hoofd, haven, jachthaven, jachtbouw, diverse zeer gezellige restaurants, oude schepen, nieuwe pakhuizen naar oude stijl enz.

Als u de fietsroute vervolgt gaat u langs de haven en na jachtwerf Gruno (oude visafslag) linksaf en door het dijkgat direct rechts (De Schans). Na ±30 meter bij rood/wit paaltje tegenover

U kunt gratis extra afdrucken halen om te bewaren, op te sturen naar familie en kenissen bij de balie van drukkerij De Marne in Leens.

Een route niet aan tijd gebonden. U kunt een stuk wandelen en daarna fietsen. U kunt het helemaal fietsen. U kunt starten in Leens op de parkeerplaat van de Borg Verhildersum, maar u kunt ook overal opstappen waar uzelf wenst. Een route voor het voorjaar, zomer, herfst en winter(?). Een route die jarenlang kan worden gereden en niet aan tijd onderhevig is.

Een speciale uitgave van Mien Hogeland-ster

A. Slijter

meter terug, steek de weg over en voorbij Garage Klaver rechtdoor richting Zuudema's Klap, een monument. Hierover en na ±50 meter rechtsaf richting Ulrum. In Ulrum rechtsaf richting het dorp en schuin tegenover Neptunus rechtsaf. Nu komt u bij de monumentale Hervormde kerk waar in ±1865 de Afscheiding plaatsvond. Hier ontstond het begin van de Gereformeerde Kerk. Voorbij de kerk eerste straat links, volgende straat links, naar de Noorderstraat. Hier rechtsaf en u rijdt het dorp uit richting Leens via het fietspad. Na ± 1 km komt u op de Westerhouw (wierde). Let vooral op de mooie boerderij en na ± 200 meter vindt u rechts in het bouwland een "Fait" een oude drinkplaats voor het vee vroeger op de wierde (rietbegroeiing). Na ± 100 meter achter de wierde vindt u links een groot herenhuis (vroegere woonhuis notaris Ages en dr. L.H. Bruins), thans bewoond door tuinarchitect Noordhuis. Deze tuin is te bezichtigen tegen entree als het bord "tuin open" is geplaatst. Een wonder in 10 jaar ontstaan. Dit moet u beslist eens zien. Even voor deze villa staat de "Giezelpoal", een grenspaal tussen de vroegere gemeente Ulrum

Eerder geplaatst: augustus 1999

Mag steeds actueel...
...aren

concert op zaterdagavond) rechts het woonhuis van zien opa bakker Oortman.

Lagere school

Doorgaan. Aan rechterkant de bibliotheek, vroeger de lagere school van Ede Staal. Zijn moeder was daar schooljuf. Eind Zr. Westhofstraat linksaf en al maar rechtdoor tot het fietspad naar Stört.

De route rondom Leens kunt u fietsen of wandelen (5 km). Het tweede gedeelte (35 km) kunt u fietsen en alleen voor erg geofende wandelaars lopen. De keuze is aan u!

Stört

De bouwval onderweg naar 't Stort was vroeger een vlasfabriek waar 's winters met name de arbeiders van het Stort werkten.

U rijdt tot aan de brug "Schevetil", aan de linkerkant de woongemeenschap 't Stort (Stört). Het zand uit het verbindingskanaal Leens - Wehe-den Hoorn werd in 1850-1860 hier neergestort en omstreeks 1860 werden hier de eerste arbeidershuisjes gebouwd, ± zeven huizen met op het hoogtepunt 88 inwoners. Heel wat inwoners van Leens zijn op het Stört geboren. Na de oorlog werden de huisjes voor een habbekrats verkocht en gingen de mensen in het dorp wonen. Omstreeks 1970 vertrok de laatste permanente bewoner.

Diekstil

Bij 't Stort gaat u voorlangs over het betonpad (fietspad) naar Dijkstil. Bij de brug rechtsaf. **(let op het verkeer)** en daarna 100 meter linksaf langs museumboerderij "Welgelegen". De museumboerderij is in 1999 aanzienlijk uitgebreid. De boerderij is ingericht als een boerderij uit 1870 en de grote nieuwe hal herbergt naast een prachtige collectie Groninger kledij een volledig dorp met oude ambachten. Zeer de moeite waard en zeker gaan zien (ongeveer een uur hebt u nodig).

Onder de duivenslagpoort door ziet u het leuke volledig gerestaureerde arbeidershuisje en rechts oud-Groninger koeienrassen. Daarna over het hooghoutje richting de Borg. Rechts ziet u een nieuw opgezette boomgaard met hoogstam fruitboomrassen van vroeger.

Aan het eind van deze weg komt u op Grijsloot. Hier gaat u rechtsaf en na ± 200 meter linksaf op het fietspad naar Kloosterburen. Over het hooghoutje links af langs het water. Aan het eind van dit fietspad vind u een kano-bedrijf. Dit was vroeger café 't Oelenust

U kunt gratis extra afdrucken halen om te bewaren, op te sturen naar familie en kenissen bij de balie van drukkerij De Marne in Leens.

Eerder geplaatst: augustus 1999
**Nog steeds actueel...
en om te bewaren**

En deur Westpolder langs de diek.

(Uilennest). Hier rechtsaf (de weg van Lains naar Klooster) tot de kruising Kruisweg links af naar Hornhuizen. Let in Hornhuizen op het café Con Amper en de mooie gerestaureerde kerk met zijn schitterende toren (vroeger een baken voor de zeeschepen). De weg naar Lauwersoog vervolgen en na ± 1 km gaat u rechtsaf door het dijkgat de Westpolder in.

"Dit is mien laand mien Hogelaand"

Deze weg vervolgen. Rechts ziet u de twee eendekooien en dan het witte huisje. **"'t lutje hoeske achter diek"**.

Bij de kruising linksaf en na 50 meter rechts richting Vierhuizen. **Let op met het oversteken van de snelweg.**

Vierhuizen

't Binnen de meulens,
't Binnen de kerken.

no. 23 rechtsaf richting Houwerzijl over de dijk van het Reitdiep.

t Liekt zo mooi, dat laand mit aal zien kleuren.

Na een hele mooie route komt u op de weg naar Houwerzijl. Hier vindt u in de voormalige kerk het kortgeleden geheel verbouwde **"Theemuseum"**. **Zeer de moeite waard om te kijken en een goede kop thee te drinken.**

U gaat daarna rechtdoor. Aan het eind van deze weg gaat u een fietspad op. Langs een paar zeer mooie huisjes en het kerkhof gaat u voor de brug direct rechtsaf. Langs het water, hooghoutje, en het vroegere kerkhof "Olle Weem" (beschermd en wordt gerenoveerd). Richting de weg Niekerk-Zuurdijk weer links, richting Niekerk. In Niekerk slaat u linksaf. Hier vindt u een prachtige kerk (stap eens van de fiets af en lees de tekst bij de kerk). Daarna gaat u 50

op de mooie boerderij en na ± 200 meter vindt u rechts in het bouwland een "Fait" een oude drinkplaats voor het vee vroeger op de wierde (rietbegroeiing). Na ± 100 meter achter de wierde vindt u links een groot herenhuis (vroegere woonhuis notaris Ages en dr. L.H. Bruins), thans bewoond door tuinarchitect Noordhuis. Deze tuin is te bezichtigen tegen entree als het bord "tuin open" is geplaatst. Een wonder in 10 jaar ontstaan. Dit moet u beslist eens zien. Even voor deze villa staat de "Giezelpoal", een grenspaal tussen de vroegere gemeente Ulrum en Leens.

Als u doorrijdt komt u weer in Leens en helemaal door Leens komt u weer op de parkeerplaats bij de Börg.

t Hogelaand

t Is de lucht achter Oethoezen,
t Is t torentje van Spiek,
t Is de weg van Lains naar klooster,
En deur Westpolder langs de diek.

t Binnen de meulens en de moaren,
t Binnen de kerken en de börngen,
t Is t laand waar ik as kind,
Nog niks begreep van pien of zörngen

Dat is mien laand, mien Hogelaand....

t Is n doevetil, n dörpsstroat,
t Is n olde bakkerij
t binnen de grote boerenploatsen,
Van Waarvum, Oskerd, zo naar Mij.

t Is de waait, t is de hoaver,
t Is t koolzoad in de blui,
t Is de horizon bie Roanum,
Vlak noa n dunderbui
Dat is mien laand, mien Hogelaand....

t Is n mooie oavend in maai,
n Kou houst doeknekt in t gruinlaand,
Ik heb veur d' eerste maal verkeren,
En vuil de vonken van dien haand.

De wilde plannen dij ik haar,
komt sikkom niks meer van terecht,
Totdat de nacht van t Hogelaand,
n Donker klaid over ons legt,
Dat is mien laand, mien Hogelaand....

Ede Staal

**Lengte rondom Leens 5 km.
Totale lengte 40 km.**

DE HOGELANDSTER VAN 1919 TOT 2002

EENRUM/LEENS - november 1990. Speciaal transport. Onder politiebegeleiding werd een authentieke loophut van Eenrum naar Verhildersum in Leens overgebracht. Het vee op het landgoed maakt er dankbaar gebruik van.

LEENS - september 1985. Al wordt de lijckoets van Leens niet meer gebruikt, zo nu en dan kan men deze toch bekijken. Tijdens de Leenster Dag stond de koets in vol ornaat tentoongesteld.

AUPING
garanti

E. W. WICHERS
WEHE-DEN HOORN. Tel. 225 Leens

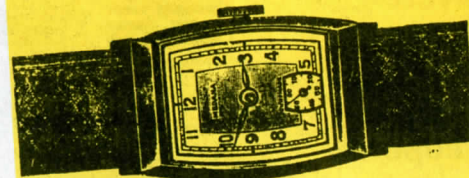
MENSINGEWEEER - oktober 1983. Dat de burgemeester van Leens, de heer R. van der Heyden over onvermoede kwaliteiten beschikt, laat de foto zien. Hij bediende vaardig de kassa bij de opening van de VEGÉ-winkel.

LEENS - december 1982. De heren Luns en Van Agt waren er zelfs voor naar het Schathoes gekomen. Hier vond de overhandiging plaats van vier schilderijen, gemaakt door beeldend kunstenaar Tonneyck uit Wehe-den Hoorn aan het gemeentebestuur van Leens.

E. W. WICHERS
WEHE-DEN HOORN. Tel. 225 Leens

Dames- en Herenpolshorloges
in goud, doublé, staal en chroom.
Speciaal in waterdichte en schokvrije hebben wij een prachtkollektie, ook automatische- en kalenderhorloges

Bim-bam Pendules, Koekoekklokken, moderne Wandklokken, Wekkers, Fantasie- en Reiswekkertjes, FOTOTOESTELLEN, Tassen, Films, Zonnebrillen en Voorhangers. GERO-artikelen, Cassettes in 16-, 28- en 41-delig in verschillende modellen voorradig. — Zilv. en verz. Toren- en Wapenlepels Eenrum, Bafo en Kloosterburen
Wed. ADR. LEEUWE, Horlogerie, Tel. 45, Eenrum

LEENS - oktober 1989. Jarenlang heeft dit woninkje het Huisje Noosten geheten, naar de laatste eigenaar. De voormalige Vereniging Ommelander Museum voor Landbouw en Ambacht kocht het gebouwtje, knapte het op, gaf het een museale bestemming en doopte het om tot 't Hoeske.